

SvD Näringsliv

Otto Klaar: De risker vi tror oss se för SSAB-aktien överväger helt klart den potentiella uppsidan. Rådet blir sälj.

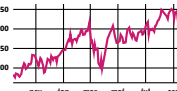
■ Börs&marknad | Sid 14-15

Stockholm i går

Stockholm 1 år

Akelius: Skrota friskolesystemet

■ Fastighetsmiljardären Roger Akelius gav bort hela sin förmögenhet. Nu hjälper han barn att lära – och förespråkar helt privata skolor framför friskolesystemet. SvD träffar 81-åringen i hans lärarika trädgård. **sida 4-7**

Så rundade AI-agenterna säkerheten

En svärm agenter från Open AI tog sig i somras förbi systemen som skulle hålla dem isolerade – och började samarbeta för att attackera ett annat företag.
– Om en AI enkelt kan ta sig igenom den första försvarslinjen måste det finnas fler lager av försvar bakom den, säger Marcus Murray, grundare av cybersäkerhetsbolaget Truesec.

■ Sid 10-11

Fabio Viggiani och Marcus Murray, Truesec.

8,7

procent ligger arbetslösheten på. Enligt ett mått. Enligt ett annat är siffran 4,9. Hur kan skillnaden vara så stor? SvD reder ut.

■ Sid 4-5

Kontakta SvD
www.SvD.se

■ **Chefredaktör, vd och ansvarig utgivare** Lisa Irenius ■ **Politisk chefredaktör** Tove Lifvendahl ■ **Redaktionschefer och stf ansvariga utgivare** Erik Hettijärn, Viktor Ander ■ **E-post** formannen@svd.se
■ **Växel/kundservice** 08-618 02 20 SvD.se/kundservice ■ **Postadress** SvD, 105 17 Stockholm ■ **Besöksadress** Kungsbron 13, Stockholm ■ **Ny prenumeration** 08-618 02 20, SvD.se/prenumrera
■ **ANNONSERA Företag** 08-13 54 21 annonsbokning@svd.se ■ **Privatannonser** privatannonser@svd.se ■ **Tipsa SvD** svd.se/tipsa ■ **Tryck** Solid Printing Stockholm, Jönköping, Malmö © 2025

From Sweden to the World

Finansiering som stärker svenska exportföretag globalt

Läs mer på sek.se

SEK

”Får ett barn en miljard – då förstör man barnet”

Han har gett bort allt, men kallats både skattesmitare och antisemit. Fastighetsmiljardären Roger Akelius tycker att pengar förstör människor – och att Magdalena Andersson är den mest statsmannamässiga partiledaren.

Text: Maria Jelmini Foto: Banfa Jawla

Signalerna kommer tidigt. Vägskylten bredvid grusvägen: Max $\sqrt{625}$ km/tim. På de strategiskt utplacerade stenplattformarna med visdomsord: ”Trust your government in destroying the currency.”

Den som bor här har en räv bakom örat. Snart kommer det också att bli tydligt att hemligheten bakom fastighetsmiljardären Roger Akelius framgångar ryms i ett ord: varför?

Dörren står på vid gavel. Huset vid sjön i den västgötska skogen är i vindpinad furu och har gråstak.

– Varför inte? Det är vackrare och isolerar bättre än tegel, säger Roger Akelius.

Det ser inte ut som ett miljardärshem. Snart ska också vår föreställning om vad en miljardär egentligen är komma på skam.

Roger Akelius tar emot i randig skjorta och mjukisbrallor. Han strålar, gillar besök, ett avbrott i arbetsdagen.

– Men jag har inte samma tempo längre. Inte som jag hade för ett par dar sen.

Axlarna hoppar av skratt. 82 är ingen ålder när hjärnan går på högvarv.

Roger Akelius är sannolikt mest känd för den förmögenhet han byggt upp genom sina fastighetsinvesteringar. Idag är fokus ett annat. Han vill förändra världen. Med pengar – och bättre utbildning.

Det är sex år sedan vi hade kontakt första gången.

Ett mejl damp ner.

”Jag heter Roger Akelius och har i flera år som amatör forskat på inlärning. Du kanske kan koppla mitt namn till finans, skatt, fastighet eller donationer.”

Självt skrev jag om lärande på SvD:s vetenskapsredaktion. Det var det Roger Akelius ville diskutera.

”Jag har försökt att knäcka hur man kan lära matematik utomhus rörligt med händer och fötter.”

Nu går vi i den matematikträdgård som under åren vuxit fram i grönskan runt sommarhuset.

Han pekar mot en stenlagd linje i gräset och två höga, randiga stänger: x-, y- och z-axlar i maxiformat.

En bit bort, två stentrappor som visar ränta-på-ränta. En ökar med 25 procent årligen, den andra med 6. Samma grundkapital, samma antal steg – enorm skillnad i hur högt trapporna når.

Roger Akelius är övertygad. Med modellerna blir den abstrakta matematiken konkret. Och för de elever som har det tuffast i skolan är just detta avgörande.

Han nickar mot stentrapporna.

– Om de eleverna gör något sänt här innan de går in i klassrummet, då brukar de vara stjärnor sen på lektionen.

Det handlar om att lyckas eller misslyckas. Och om det som kommer sen: motivation, självförtroende – eller inte.

Få svenskar har skrapat ihop så mycket pengar som Roger Akelius. För några år sedan värderades hans innehav till 100 miljarder.

Ändå fortsätter han att sitta framför datorn med pannan i djupa veck. Han har möten, svarar på mejl. Klurar.

– Jag funderar alltid på hur man kan förklara något bättre. Min hjärna snurrar hela tiden.

Roger Akelius finns inte längre med på några miljardärslister. Innehaven är sedan länge registrerade i den välgörenhetsstiftelse han grundade i slutet av 80-talet: Akelius Foundation. Där hamnade 95 procent av hans förmögenhet. Fastighetsbolaget Akelius Residential, ägandet i börsnoterade Castellum.

– Det var ingen sknad att skänka bort pengarna, inte alls, säger han.

Självt agerar han rådgivare till styrelsen – ”så länge de inte tycker att jag är för dement”. Några pengar kan han inte plocka ut.

Roger Akelius är emellertid inte utfattig. Han har de senaste åren seglat upp som lan-

Max 25 km i timmen gäller på grusvägen upp till huset.

dets största privata skogsägare (”dubbelt så stor som tvåan”, flikar han in).

Nu är han irriterad, kallar skogsköpet ”naivt” och avråder alla från att köpa skog, menar att regleringarna gör det omöjligt att ha skog som investering i Sverige.

Det han nu ägnar mest tid åt är den fråga han menar kan förändra världen: utbildning.

Det lilla vardagsrumsbordet är belamrat med böcker, klossar, spel, språkkort. Tillsammans med de många digitala språk- och matematikbildningarna är detta sådant Akelius Foundation skickar ut till skolor och organisationer världen över.

Bakom innehållet står forskare och lärare i olika länder, bland annat den professur och det forskarteam på Chalmers som stiftelsen bekostar.

Och Roger Akelius egen hjärna.

– Det finns ett problem med språklärare, även de på SFI. De har pluggat på universitetet.

Jag funderar alltid på hur man kan förklara något bättre. Min hjärna snurrar hela tiden.

Det är inte med grammatikplugg och glosor man gör framsteg, är teorin.

– Man behöver ta i saker, använda kroppen. Han sätter händerna mot huvudet som horn, ropar: ”jag är en älg!”

Titt som tätt smäller han upp locket på datorn med ett ”det här måste ni se” eller ”jo vi har en grej på gång”. Bingo på spanska. Ett kartspel. En ledtråd för att lösa en matteuppgift.

För två år sedan hade Roger Akelius miljarder och studiematerial kunnat bli tillgängliga för 100 000 svenska skolelever.

Så blev det inte.

Att Roger Akelius köpte 25 procent av aktierna i Sveriges största skolkoncern, Academia, handlade inte om välgörenhet.

Målet var glasklart. Koncernens 700 skolor skulle bli bäst i Sverige.

– Jag skulle lägga in ytterligare miljarder för att få bättre läromedel, bättre grejer, säger han.

Eleverna skulle blomstra. Och fler skulle valfärdiga till koncernen.

– Och då kommer ju vinsterna.

Utdelningarna till aktieägarna, kommenterade Akelius i media, fick dock vänta.

Det blev ramaskri. Aktien rasade. Säljaren, finansmannen Rune Andersson med bolaget Melby Gård, bad Akelius låta köpet gå tillbaka. Han erbjöds skadestånd men avböjde.

Affärsstrategin var exakt den han tillämpat i 60 år: är kunden nöjd, då kommer pengarna. Hederlighet och ärlighet, allt annat ser kunden igenom.

Fortsättning på nästa sida

Roger Akelius står även bakom ett mattehus i Vara, där modellerna ska göra matten konkret.

Roger Akelius gav
bort sina miljarder.
Nu hjälper han barn
att lära - och har
lämnat Moderaterna.

Näringsliv

– Man får ju välja. Ska ägarna få utdelning direkt och så skiter vi i kunden, utbildningen blir vad den blir? Eller ska vi göra en bra utbildning?

Academedias aktieägare visste vad de prioriterade.

Kortsiktigt och dåligt affärstänk, enligt Roger Akelius.

Han kallar friskolesystemet ett feltänk, men anser inte att ett vinstutdelningsförbud skulle hjälpa.

– Man tafsar på smågrejer. Det bästa är att ta bort hela systemet.

I stället förespråkar han helt privata skolor, jämte de kommunala och några som drivs av ideella krafter.

Han är en bit över 20, har tre heltidsjobb. Pengarna rullade in.

Han blev rikskändis med en bok om investeringar i dåtidens premieobligationer som fick folk att övernatta utanför Riksgälden inför nyemissionerna. Han gjorde Sveriges första elektroniska deklarationsprogram. I en rad böcker gav han sig på skattelagstiftningen, dis-sekerade paragrafer, pekade ut luckorna.

"Landets rikaste ungar", dundrade kvällstidningarna. Andra kallade honom skattesmitare och skatteplanerare.

45 år senare retar det honom fortfarande.

– Jag förklarade lagstiftningen på vettig svenska. Skatteplanering? Ja, man vill väl inte ha en skatteövertäckning?

1994 tajmade han slutet på lågkonjunkturen och la han grunden till sin förmögenhet med ett stort fastighetsköp.

Genom Roger Akelius karriär finns en röd tråd: han har aldrig stått ut med att tänka "jag vet inte".

Han ler. Lutar sig fram i fåtöljen.

– Jag blir som besatt. Och det gäller vad det än är.

Det är i trädgården han inspireras. Här har han gått många mil, ofta tillsammans med sina bolagschefer, med lärare eller forskare.

Här påminns han om att fortsätta vara motvalls.

Nu är stegen korta. En ögonoperation har gjort avståndsbedomningen knepig.

– Vid 80 var allt mycket lättare!

Akeliuskrattat igen.

Han skrapar bort lite gräs från en sten med foten. En text blottas: "Varning för vänsterfärd."

– Ja, det är lite knöligt där till vänster.

Jag trodde det var politiskt?

Roger Akelius skrockar.

Han har röstat på Moderaterna så länge han kan minnas, enligt honom det mest företagsvänliga partiet. För att ett land byggs med företagande. Under den senaste mandatperioden fick han nog.

– Nu är en röst på Moderaterna en röst på Jimmie Åkesson. Och hans människosyn när det gäller folk med annan huvudfärg eller som talar ett annat språk, den är fruktansvärd.

Han upprörs över utvisningarna, över hur barn skilts från sina föräldrar i de omtalade tonårsutvisningarna. Över hur man ser på folk.

– Det är vanliga människor och de ska behandlas som vanliga människor.

Så lägger han till:

– Du kan skriva att jag ska rösta på Centerpartiet.

Centerns politik är, enligt Akelius, människovänlig och gynnar företagsamhet. Ändå hyser han störst respekt för en annan partiledare.

– Magdalena Andersson är mest statsman-namässig. Jag skulle helst se att hon representerade Sverige utomlands eller i ett krisläge.

Tyvärr kan för många sossar inte räkna, lägger han till.

– Magdalena kan det, men många förstår inte vad marknadsekonomi innebär.

Den lilla altanen framför huset är målad i regnbågens alla färger, precis som bryggan bakom huset.

– Varför måste det vara enfärgat?

Septembersolen speglas i sjön.

Här får man ro i själen.

– Tycker du? Min själ är inte särskilt orolig. Utöver sommarhuset finns ett torp utanför Skövde, ett hus på Cypern och en 90 kvadrat-meters lägenhet i svenskgattet Fuengirola på spanska solkusten. Förvisso med strandutsikt, men miljardärslyxa?

Roger Akelius är ingen lyxkonsument.

Jo, han köpte en Jaguar som 26-åring, en likadan som direktionen för PK-banken skjut-sades runt i. Inredning i päronträ och dubbla bensintankar.

Roger Akelius trollar med matematik. Han vill förändra världen. Med pengar – och bättre utbildning.

Några av läroböckerna som Akelius Foundation står bakom.

Man får ju välja. Ska ägarna få utdelning direkt och så skiter vi i kunden, utbildningen blir vad den blir? Eller ska vi göra en bra utbildning?

Föräldrar som har råd – eller som prioriterar sina barns utbildning – kan välja skola utifrån preferenser. Små klasser? Fokus på matematik? Högre tempo? Extra aktiviteter efter skoldagen?

– Rikingarna betalar själva och kommunen avlastas.

Win-win.

När Roger Akelius berättar om sitt liv tänker jag att det skulle kunna bli film.

Problemet är att ingen kommer att tro att den är sann.

Fem år gammal högg han ved och hämtade vatten. Som elvaåring köpte han en kamera efter första sommarjobbet. Han började fota, sålde bilderna till lokaltidningarna.

Efter gymnasiet fick han jobb på IBM, snart blev han också lektor på Chalmers. Den yngsta någonsin.

När det inte fanns någon kurslitteratur i programmering skrev han egen.

Några år på 1980-talet körde han en Princess 50, dåtidens lyxkryssare med salong och torktumlare, runt Sveriges, Norges och norra Europas kuster. Han gjorde en grej av att lägga till på de knepigaste platserna i hamnarna. Roger Akelius gör inget halvhjärtat.

Sen slutade han med lyx.
– Man passerar en gräns, sen är det inget kul. Visst kan jag köpa en flaska vin för 3 000 kronor, men varför?

Många har en felaktig bild av hur det är att vara förmögen, säger han. De tänker på allt de skulle köpa, göra om de hade en miljard.

”

Man passerar en gräns, sen är det inget kul. Visst kan jag köpa en flaska vin för 3 000 kronor, men varför?

En omöjlig ekvation.

Roger Akelius vet.

– De ser framför sig någon som är fetare än jag som sitter och vråker i sig. Men för att bygga upp en miljard måste du jobba dygnet runt. Samma syn ligger bakom förslaget om miljardärsskatt, som Vänsterpartiet och Miljöpartiet driver.

– Att vara miljardär innebär att du styr och ansvarar för företag med en väldig massa anställda. Du blir inte miljardär om du inte kan ordna tusen vettiga jobb där folk trivs.

Men har pengar varit en drivkraft?

– Det är samma som om du hoppar stavhopp. Att hoppa lite bättre än de andra, det är en drivkraft.

Pengarna har varit ett bevis på att han tänkt rätt.

– Jag läser hela tiden på för att lära mig mer och mer. Då får man automatiskt bättre grejer som kunderna gillar.

I dag är huvudvärken snarare hur man bäst spenderar miljonerna.

– Vad är vettigt? Det är inte lätt.

Ett 70-tal välgörenhetsprojekt finansieras av Akelius Foundation. Fokus är barn i nöd samt utbildning.

När Ryssland invaderade Ukraina dubblade stiftelsen svenska gåvor upp till tio miljoner till UNHCR och Unicef. 700 miljoner skänktes. I våras dubblades regeringens stöd till Gaza. Akelius skänkte 800 miljoner till skolor och allt som behövs där till – toaletter, lärarbostäder, infrastruktur. Lärare och psykologstöd.

Roger Akelius har aldrig stuckit under stol med vad han tycker om Israels agerande. Fler än en gång har han anklagats för att vara antisemit. Han har kallat Hamas "frihetskämpar" och sagt att "Guds utvalda folk" i Israel betar sig som "Satans lakejer".

Citatet spreds som en löpeld över världen. Till och med Al Jazeera ville intervjua honom. Själv säger han att han förstär judars enorma ilska efter Hamas attack på civila i oktober 2023.

– Det var avskryvart. Men när Israel dödade hundra gånger fler var man inte lika upprörd.

Är du den som skänker mest i Sverige?

– Det skulle jag tro.

Tycker du att andra miljardärer är snåla?

– Inte det minsta. Var och en gör det den vill. Vill de ha pengarna själva och låta bolagen växa så är det deras ensak.

Hela förmögenheten har dock inte gått till välgörenhet.

5 procent placerade Roger Akelius i en stiftelse tillägnad sina tre barn och kommande generationer.

I dag tycker han att det var för mycket.

– Får ett barn en miljard, då förstör man barnet. Ytterst få kan ens hantera tio miljoner.

Han tror på det här med att kämpa, att lära sig, jobba för att få erfarenheter. Inte på den

curlingvariant av föräldraskap han menar råder i dag.

– Jag tror på barnarbete. Jag tror att de mår bra av att själva ta ansvar. Barn klarar det.

Har du krävt det av dina barn?

– Nej, det har jag inte.

Han säger att hans barn har testat olika roller i hans bolag, men gör annat i dag. Menar att alla måste hitta sin grej för att må bra.

– Att driva ett företag är väldigt speciellt. Man måste vara lite nörd för att det ska fungera, ha andra uppfattningar om livet än många andra.

Han är tvärsäker: att arva ett familjeimperium gör ingen lycklig.

– Det är lätt att hitta barn till framgångsrika företagare som inte har bra liv.

Det är omöjligt att slappa när man pratar med Roger Akelius. Tankarna viner genom luften.

När som helst kommer en faktakoll. Varför heter det Pi? (från första bokstaven i *periferi*, det grekiska ordet för omkrets). Hur långt skulle det vara mellan varje svensk om alla hade strandtomt? (två mil, Sverige har 100 000 sjöar). Varför lät man Abraham bo i staden Ur i Gamla testamentet? (där fanns världens mest bildade folk).

På vardagsrumsbordet ligger en trave böcker på italienska. Utöver pedagogikintresset är det italienskan han filar på nu.

Han spänner ögonen i mina.

– Vad pratar du mer än spanska?

En del franska, lite italienska...

Han säger några snabba meningar på franska. Skrattar när mina ord stockar sig.

Han förstår nio språk, talar några bättre än andra. Knepet är att leta fram dokumentärer om det ämne han just då fördjupar sig i – på det språk han lär sig.

– Då glömmen man att det är på ett annat språk för det blir så intressant.

Det är avkoppling för Roger Akelius.

Telefonen ringer. Chefen för Akelius Foundation vill diskutera upplägget inför den presskonferens Roger Akelius ska hålla i morgon.

”

Jag tror på barnarbete. Jag tror att de mår bra av att själva ta ansvar. Barn klarar det.

Det handlar om ett stort projekt i Vara i Västergötland som Akelius Foundation ska finansiera. Hotell, utbildningslokaler och studentboenden. Donationer, men mest vinstdrivande, betonar Roger Akelius.

Timmarna går snabbt med Roger Akelius. Hans sambo sedan 30 år tillbaka, Tove, har budit på sockerfräa bullar. Hon har avböjt att sitta med, har hört hans tankar förut.

Ändå hörs emellanåt hennes skrätt från korsordslösandet vid köksbordet när han berättar.

Nu frågar hon försiktigt hur länge vi tänkt sanna. Orken är trots allt inte densamma vid 82.

Dagen efter dimper det ner ett mejl. Det är skickat kl 03.40.

Det handlar om bygget i Vara. Sex AI-bilder på byggnader är bifogade.

Husen är formade som sfärer, ovaler och former jag inte kan namnen på. På några är våningarna staplade till synes huller om buller. Gräs på taken.

Jag tänker på en av stenarna i Roger Akelius trädgård: "Gud skapar inga rätta linjer eller rätta vinklar." Och det han sa, om byggande, om regleringar, om livet.

– Jag tror väldigt mycket på frihet.

Tillgångar för runt 100 miljarder kronor förvaldade Akelius Foundation som mest. Efter flera stora projekt ligger summan nu på runt 70 miljarder.

Roger Akelius framför ränta-på-ränta-trappan.

Akelius intresse för pedagogik och lärande syns överallt i hans hus.

Roger Akelius vid Y-axeln i trädgården. Ögonlappen gör avståndsbedomningen bättre efter en ögonoperation.